

MAJANDUSTEATED

Weekly Bulletin of the Institute of Economic Research

KONJUNKTUURINSTITUUDI VALJAANNE
ILMUB KORD NÄDALAS

TOIMETUS JA TALITUS
TALLINN, Toomkooli 13, tel. 468-24

Tellimishind aastas Kr. 5.—
ühes kuukirjaga „Konjunktuur“ Kr. 12.—
Üksik number 15 senti

KONJUNKTUURINSTITUUDI DIREKTOR
JA VASTUTAV TOIMETAJA
A. PULLERITS

TOIMETAJA A. TOOMS

Majandussekttsiooni juhataja J. Janusson
Sekttsiooni nõukogu esimees A. Meerits
Põllumajandussekttsiooni juhataja J. Kurkus
Sekttsiooni nõukogu esimees Prof. P. Kõpp
Riigimajanduse osa toimetaja A. Keller

Nr. 19

Tallinn, 14. mail 1935

Nr. 19

SISU:

	Lhk.
PÕLLUMAJANDUS.	
Veiste tõuparandus	846
Sigade tõuparandus	847
TÖÖSTUS JA KAUBANDUS.	
Metsakaubanduse seisukord	849
Karusnahkade sisse- ja väljavedu	850
Lõhitudiseid	851
RAHANDUS.	
Raudteede tulud ja tegevus märtsis	851
LAEVANDUS.	
Siseveeteed 1934. a.	852
Tallinna sadam	852
HINNAD.	
Tähtsamad hinnad ja noteeringud	853
Valuutahinnad	854
PÕLLUMAJANDUSSAADUSTE TURUD.	
Põllumajanduslik väljavedu	854
Võiturg	854
Peekoniturg	855
Tapaloomade- ja lihaturg	855
Kanamunaturg	856
Teraviljaturg	856
Linaturg	857
Kartuliturg	857
Aedviljaturg	858
VÄLISMAA MAJANDUSTEATMEID.	
Tööstuse areng Nõukogude Venes	858
N. I. R. A. muutmise kavatsused P.-Ameerika Ühendriiges	859
INFORMATSIOONI OSA.	
Esti Panga nädalaaruanne	860
VÄLISMINISTEERIUMI VÄLISKAUBANDUSE OSA- KONNA TEATED:	
Võituru seisukord Inglises	861
Kartuli turustamisvõimalusi Inglises	862
Berliini kalaturg	863
Prantsuse toll munadele	863
Esti rukkileiva tollimine Soomes	863
Rukki sisseveomäärus Soomes	863
Leedu Põllutõekoja peakoosolek	863
Krediitiasutiste järelevalve Leedus	864

CONTENTS:

	Page
AGRICULTURE.	
Improvement of Cow Breeds	346
Improvement of Pig Breeds	347
INDUSTRY AND TRADE.	
Timber Trade Situation	349
Imports and Exports of Furs	350
Sundry Information	351
FINANCES.	
Railway Receipts and Activity in March	351
SHIPPING.	
Internal Water Ways in 1934	352
Tallinn Harbour	352
PRICES.	
Prices and Quotations	353
Exchange Rates	354
AGRICULTURAL MARKETS.	
Exports of Agricultural Products	354
Butter Market	354
Bacon Market	355
Cattle and Meat Market	355
Egg Market	356
Grain Market	356
Flax Market	357
Potato Market	357
Vegetable Market	358
FOREIGN COUNTRIES.	
Development of Industry in the Soviet Union	358
Proposed Amendments of the N. I. R. A.	359
INFORMATION PART.	
Esti Panga (Bank of Estonia) - Weekly Return	360
FOREIGN TRADE DEPARTEMENT INFORMATION.	
Butter Market Condition in England	361
Possibilities for Marketing Potatoes in England	362
Berlin Fish Market	363
Egg Import Duties in France	363
Duty-free Import of Estonian Rye-Bread into Finland	363
Regulation of Rye Import in Finland	363
General Meeting of the Lithuanian Chamber of Agriculture	363
Control of Credit-Establishments in Lithuania	364

PÖLLUMAJANDUS

VEISTE TÕUPARANDUS — IMPROVEMENT OF COW BREEDS.

Veiste tõuparanduse ülesandeks on meie oludele vastavate suure saagianniga ja kõrge tasuvusega tõugude soetamine. Veiste tõuaretusel selektsiooni teostatakse tõuraamatute pidamise alusel. Tõuraamatuisse kantakse sarnased veised, kes omadusilt vastavad seatud nõuetele. Veisekasvatuses on jäänud peatuma kolme tõu juurde: eesti hollandi friisikari, eesti punamekari ja eesti maakari. Peale nimetatute aretatakse vähesel arvul ka ayršire karja, kuid selle aretus on eraviisiline ega pole seni leidnud riiklikku samktsiooni.

Tõuraamatuisse võetud veiste, üldarv võrdus 31. XII 1934 kõigil kolmel aretataval tõul kokku 42 997 peale, neist oli pulle 3243 ja lehma 39 754. 1933. a. 31. detsembril oli tõuraamatuisse võetud veiste arv 41 467, mis arvus oli 3 044 pulli ja 38 423 lehma. Aasta jooksul võeti juurde seega 199 pulli ja 1331 lehma. Üksikute tõugude järgi ja-gunes tõuraamatuisse märgitud veiste arv järgmiselt: eesti hollandi friisikarja tõuraamatuisse võeti 1934. a. jooksul 67 pulli ja 577 lehma. Eelmisel aastal märgiti eesti hollandi friisikarja tõuraamatuisse 60 pulli ja 553 lehma. Eesti punasekarja tõuraamatuisse märgiti 1934. a. 72 pulli ja 594 lehma eelmise aasta 101 pulli ja 501 lehma vastu. Eesti maakarja tõuraamatuisse võeti 1934. a. jooksul 60 pulli ja 160 lehma eelmise aasta 42 pulli ja 187 lehma vastu. Üksikute tõugude järgi tõusis tõuraamatuisse võetud veiste arv 1934. a. lõpuks eesti-hollandi friisidel 17 992 peale, eesti punakarjal 20 166 ja

eesti maakarjal 4839 peale. Nagu toodud arvudest selgub, on eesti punasel karjal tõuraamatuisse võetud loomade arv kõige suurem, millele järgneb eesti-hollandi friisikari ja kõige väiksem on tõuraamatuisse võetud eesti maakarja veiste arv.

Veiste tõuparanduse alal väga suur ülesanne on täita pullijaamadel. Pullijaamu töötas 1934. a. 312 eelmise aasta 314 vastu. Tõugude järgi oli eesti hollandi friisikarja pullijaamu 91, eesti punasekarja 120 ja eesti maakarja 101. Pullijaamade arv suurenes eesti punasel ja eesti maakarjal, kuna vähenes eesti hollandi-friisikarjal.

Pullijaamade tegevuse intensiivsuse näitajaks on paarituste arv. Paarituste arv pulli kohta oli kõige suurem eesti punasekarja pullijaamades, kus keskmiselt tuli pulli kohta 60,9 paaritust ja paarituste koguarv tõusis 5 970 peale. Paarituste arvult järgnes eesti maakari. Eesti maakarja pullijaamades tuli keskmiselt pulli kohta 56,7 paaritust ja paarituste koguarv tõusis 4 762 peale. Eesti hollandi-friisikarja pullijaamades tuli pulli kohta keskmiselt 56,2 paaritust ja paarituste koguarv oli 4 102. Kõige kolme tõu keskmiselt tuli paaritusi ühe pulli kohta 58,2 ja paarituste koguarv pullijaamades tõusis 14 834 peale. Võrreldes eelmise aastaga tõuselside pullijaamade pulide keskmine paarituste kui ka paarituste koguarv näitas tõusu, 1933. a. oli tõuselsi pullijaamades paaritusi 14 756 ja keskmiselt pulli kohta 52,9 paaritust.

Sugulavade ja sugulavade võistlusest osavõtnud karjade toodangud 1933/34 k-a. tõugude järgi.
Milk Output of Herds Registered for Competition of Breeding Stables, for 1933/34 Test Year, by Breeds.

	Kogukarjade						Korralikkude lehma toodang Output of Normally Calving Cows		
	Toodang Output			Sõõdakulutus Feed Used			Piima kg Milk	Võirasva kg Butter-fat	Rasva % Fat
	Piima kg Milk	Võirasva kg Butter-fat	Rasva % Fat	Kokku sü Total Feed Units	Sellest jõn- sõõle-Thereof Strong Feed				
				SV F.U.	%				
E. hollandi-friisikarja 12 sugulava karja keskm. — Dutch-Frisian breed, 12 stables, av'ge	4 589	161,3	3,51	2 892	823	28,5	5 047	176,9	3,51
E. punakarja 22 sugulava karja keskmiselt — Est- onian Red breed, 22 stables, av'ge	3 205	123,0	3,74	2 386	560	23,5	3 504	130,8	3,73
E. maakarja 18 sugulava karja keskmiselt — Native breed, 18 stables, av'ge	3 222	134,6	4,18	2 255	578	25,6	3 459	145,2	4,20

Noorkarja näitused. — Exhibitions of Young Animals.

	Näituste arv Number of Exhibitions				Väljapanijate arv Number of Exhibitors				Väljapandud loomade arv Number of Animals Exhibited				Auhindadeks raha antud Kr. Value of Prizes			
	Friisikari	Punanevari	Maakari	Kokku	Friisikari	Punanevari	Maakari	Kokku	Friisikari	Punanevari	Maakari	Kokku	Friisikari	Punanevari	Maakari	Kokku
Viru	4	1	1	6	15	10	5	30	65	31	29	125	100.—	120.—	46.—	266.—
Järva	—	—	1	1	—	—	6	6	—	—	9	9	—	—	10.—	10.—
Harju	—	—	1	1	—	—	1	1	—	—	50	50	—	—	30.—	30.—
Lääne	—	—	2	2	—	—	11	11	—	—	18	18	—	—	40.—	40.—
Saare	—	—	1	1	—	—	2	2	—	—	16	16	—	—	25.—	25.—
Pärnu	—	1	3	4	—	—	3	17	20	5	80	86	—	41.—	111,25	152,25
Viljandi	1	1	—	2	5	4	—	9	17	10	—	27	20.—	54.—	—	74.—
Tartu	—	2	—	2	—	—	9	—	—	—	—	42	—	90.—	—	90.—
Valga	—	1	—	1	—	—	8	—	—	—	—	38	—	73.—	—	70.—
Võru	—	1	1	2	—	—	8	2	10	—	20	5	—	53.—	13.—	72.—
Kokku 1934	5	7	10	22	20	42	44	106	82	141	206	429	120.—	434.—	275,25	829,25
1933	12	10	10	32	89	73	89	251	454	248	263	965	527,00	635,50	411,75	1 574,25
1932	22	16	17	55	166	114	120	400	1412	427	355	2 194	1 038,85	2 115,75	1 115,50	4 270,10
1931	21	27	28	76	161	183	231	555	934	754	716	2 404	2 875,45	1 989,00	8 084,50	7 745,95
1930	23	28	27	78	136	153	163	452	857	653	575	1 885	2 000,00	2 056,25	1 159,00	5 215,25
1929	23	32	21	76	110	137	220	467	748	674	627	2 049	2 000,00	2 107,20	2 322,50	6 439,70
1928	24	30	28	82	133	103	247	433	952	711	595	2 258	3 244,10	1 976,10	1 825,50	7 043,70
1927	38	26	24	88	196	140	257	593	980	495	566	2 021	2 651,18	2 109,00	1 889,40	6 649,58
1926	22	23	25	70	112	117	287	516	501	468	568	1 533	1 723,20	2 248,35	2 196,05	6 138,10
1925	14	25	18	57	75	79	118	267	259	273	241	767	1 028,66	1 559,98	881,75	3 470,37

Veiste tõuparanduse alal korraldati eelmiste aastate eeskujul sugulavade võistlusi kõigi kolme tunnustatud tõu juures. Võrreldes sugulavade võistluste tulemusi eelmise aasta tulemustega leiame, et võistlustulemused 1934. a. osutusid paremaks eelmise aasta omist, Eesti hollandi-friisikarja sugulavade võistlusest osavõtnud karjade keskmine piimaand tõusis eelmise aasta 4 136 kg-lt 4 589 kg-le ja võirasva toodang 144,8 kg-lt 161,3 kg-le ning keskmine rasvasisaldus piimas 3,50%-lt 3,51%-le. Siinjuures olgu aga tähendatud, et tõusis ka keskmine söödakulutus, kuid vaatamata sellele oli toodangu tõus siiski suurem söödakulutuse tõusust. Piimatoodang tõusis eelmise aastaga võrreldes 11% ja söödakulutus 7%. Samuti kui eesti hollandi-friisikarja toodanguki, paranes ka eesti punasekarja toodang. Eesti punasekarja sugulavade võistlusest osavõtnud karjade keskmine piimatoodang 1933. a. oli 3 151 kg ja 1934. a. 3 315 kg, võirasva toodang oli 1933. a.

116,9 kg ja 1934. a. 123,6 kg ning keskmine rasvasisaldus piimas tõusis eelmise aasta 3,71%-lt 3,74%-le. Toodangute tõusu saavutamiseks oli tarvitatud ka rohkem söötasid. Eesti maakarja sugulavade võistlusest osavõtnud karjade keskmine piimatoodang tõusis eelmise aasta 3 144 kg-lt 3 222 kg-le. Võirasva toodang läks aga pisut tagasi, langes eelmise aasta 135,2 kg-lt 134,6 kg-le ja rasvasisaldus piimas langes eelmise aasta 4,30%-lt 4,18%-le.

Tõuparanduse vahendena korraldatakse ka noorkarja näitusi või vaatusi. Noorkarja näitusi peeti 1934. a. 22 ja väljapanekuid oli 429, 106 väljapanija poolt. Noorkarja näitusil autasudeks anti 829,25 kr. Tõugude järgi oli väljapandud noorloomade arv kõige suurem eesti maakarjal 206, eesti punasel karjal 141 ja eesti hollandi-friisikarjal 82. Auhindadeks jagatud rahasumma oli aga kõige suurem eesti punasel karjal 434 kr, eesti maakarjal 275,25 kr ja eesti hollandi-friisikarjal 120.

SIGADE TÕUPARANDUS. — IMPROVEMENT OF PIG BREEDS.

Eksporttapamajade tegevuse laienemisega käsilähes on ka sigade tõuparanduse vajadusest arusaamine ikka rohkem ja rohkem

levinud laiematesse põllumeeste kihtidesse. Seetõttu näeme ka aastast aastasse intensiivsemat tegutsemist sel alal. Tähtsamaks te-

TÖÖSTUS JA KAUBANDUS

METSAKAUBANDUSE SEISUKORD. — *TIMBER TRADE SITUATION.*

Meie lauatehastes on algamas jälle intensiivne töö. Tänavune metsa ümbertöötamine kujuneb aga mullusest piiratumaks, kuna kasutusmass nii riigi- kui erametsades langes tunduvalt. Käesoleva aasta esimese veerandi saematerjali väljavedu teostus muudugi laotagavarade arvel; on läinud korda realiseerida esimese kolme kuu jooksul 3 755 std laudu ja planke, 1 962 std kastilaudu, 6 420 tlm. propse j. m., koguväärtuses 1,3 milj. kr tümber.

Teatavasti meie saematerjale veetakse välja peamiselt Inglise, Hollandi, Saksa ja Prantsuse turgudele. Milliseks olukord on kujunenud neil turgudel, selle kohta toome siinkohal mõningaid märkmeid.

Inglise ehituskava täitmise tõttu on ehitustegevus endiselt intensiivne. Tervishoiministri teatel olevat läinud aastal 100 000 isikut asunud uutesse, parematesse elamutesse; ette on nähtud aga 1 307 000 isiku paigutamine parematesse elamutesse. Selle kõrval edeneb soodsalt ka era ehitustegevus; käesoleva aasta vastuvõetud ehituskavade koguväärtus ületas ligi 15% võrra eelmise aasta oma. Nii tundub, et ka 1935. a. osutab elavat metsamaterjalide kasutamist.

Tõsi on aga, et Inglise importöride saematerjalide laotagavarad olid käesoleva aasta alguseks tähelepandavalt suured, ning puudus seega otsene tarvidus kiirustada uute lepingute sõlmimisel metsa eksportöridega; pealegi, kui rahvusvaheline metsaturg ootas kauemat aega Briti-Vene läbirääkimiste tulemusi. Nüüd Briti-Vene leping on lõplik, põhineb aga hinnatasemel, mis tunduvalt madalam hindadest eelmise aasta alul. Et ka praegugi veel Inglise importörid jätkavad teatud reserveeritud ostupoliitikat, siis tundub, et see on tingitud esmajoonel kaubandus-taktilisest ettevaatusest, mitte aga edasimüügi võimaluste vähenemisest.

Hollandi importöridel on viimaseil nädalail teataval määral läinud korda vähendada seniseid saematerjalide laotagavarasid. Uute lepingute sõlmimisel ollakse äärmiselt tagasihoidlik. Püütakse eksportöre veenda, et ainuliks rahuliku ootamisega võib takistada hinnalangust. Kardetakse aga, et leht-

puumaterjalide ebasoodsa arengu tõttu 1934. a. säilusid suuremad tagavarad Soomes ja Rootsis, milliste turustamist püütakse teostada käesoleval hooajal. Väljavaated taringu kohta on selgusetud, seda enam, et on raske öelda ette, millist mõju evivad siin belga devalvatsioon ja Hollandi guldeni küsitavamaks muutuv tulevik.

Mainida tuleks veel Hollandis astunud samme metsamaterjalide siseturu olukorra reguleerimise alal. Juba kauemat aega tegutseb Hollandis n. n. Houtbond (Metsakaubanduse ühing) ning selle poolt on koostatud importöride nimestik; ent see osutus küllaltki saamatuks, et takistada siseturul materjalide edasimüügil esinevat vastastiku allapakumist ning sellega seoses hinnalangust. Seepärast Hollandi importörid käesoleva aasta jaanuari lõpul määrasid kindlaks materjalide edasimüügi miinimum-hinnad.

Saksas oli möödunud aastal ehitustegevus õige intensiivne, ületas 50% eelmise aasta oma. Ehitustegevus kontsentreerus peamiselt väike- ja kesklinnades intensiivsem. Tuleb märkida, et ligi 94 000 elamut ei suudetud lõpetada 1. a. ning ehituse lõpuleviimist jätkatakse tänavu; nii algaski käesoleva aasta võrdlemisi suure ehitusmaterjalide nõudmise tähe all.

Siseturu olukord Saksas metsamaterjalide sisseveole on vähem soodus kui möödunud aastal, kuna Saksa metsade kasutus sel aastal on tunduvalt tõusnud, mille tõttu turule ilmub suuremal määral Saksa metsamaterjale.

Prantsuses ehitustegevus ei osuta mingit elavnemise tundemärki. Nõudmine saematerjalide järele on endiselt stagneerunud, osalt sellepärast, et püütakse loobuda liig kalli puidu tarvitusest, osalt ikka enam tarvneva majanduskriisi tõttu. Puitmaterjali sisetoodang katab suurema osa keskmise ja madalama kvaliteediga materjalide tarvitusest, kuna kõrgema kvaliteediga metsamaterjale ostetakse Venest. Seetõttu teiste põhjamaade metsamaterjalide turustamisvõimalused Prantsuses on praegu üsna minimaalsed, peagu lootusetud.

Käesoleva aasta metsa sisseveokontingendi kohta ilmus 4. veebruaril dekreet, mis piirab 1935. a. metsa sisseveo 1 150 000 tonni, s. o. samale kogusele, mis möödunud aastalgi. Venega on saavutatud kokkulepe 45 000 standardile, millest 30 000 std langeb kevadele ja suvele ning 15 000 std sügisele.

Kokkuvõttes võime öelda, et olukord meie saematerjalil välisurgudel — peale Inglise — üldiselt pole kuigi lootustäratav. Inglise — vaatamata soodsale väljaveateile — on ka seni nõudmine võrdlemisi tagasihoidlik — kuid siin on siiski küllaltki eeldusi turu peatseks elavnemiseks.

Olgugi, et Briti-Vene lepingu järele hinnatase muutus stabiilsemaks, tundub metsa-

kaubandusliikes ringkonnis siiski küsitavana, kauaks suudetakse hoida saavutatud stabiilsust. Nagu toonitasime varemgi, võimalus suurema hinnalanguse ärahoidmiseks peitub muidugi selles, kui võrt jõutakse vial läbi toodangu piiramist vastavalt turu nõudmistele, esmajoones Inglise turul. On selge, et siin peatähtsus langeb Soome ja Rootsi eksportõrdele, kui võrt nemad oma toodangut suudavad kohandada turu nõudmistele.

Niipalju aga, kui on olnud võimalik koguda toodangu ja tarbangu kohta käivaid andmeid ning neid seada vastamisi, näib, et sel aastal kartusi ületoodanguks siiski pole, ning seepärast arvatavasti pole karta ka hinnalangust eeloleval sügisel.

KARUSNAHKADE SISSE- JA VÄLJAVEDU 1928—34. A.

IMPORTS AND EXPORTS OF FURS IN 1928—34.

Karusnahkade sissevedu oli meil suurim 1928. a., mil ostime välismaalt 1 677 tuh. kr väärtuses ja müüsimise sinna 324 tuh. kr väärtuses mitmesuguseid karusnahku — seega ületas sissevedu väljaveo 1 353 tuh. kr ehk 81% võrra. Siit peale kahanes karusnahkade sissevedu iga aastaga ning 1933. a. kulutasime vaid 160 tuh. kr ehk 10% 1928. a. summast.

Meie väliskaubanduse üldise elavnemisega viimasel aastal, näitab ka karusnahkade sisse- ja väljavedu tõusu. Kriisiaastail piiratud sisseveo tõttu kahanesid karusnahkade reservid ning viimaste täiendamiseks tuli välismaalt osta juure, kuna meie oma karusnahkade produktsioon ei suuda rahuldada siseturu nõudeid.

Karusnahkade sisse- ja väljavedu 1928—34. a.
Imports and Exports of Furs in 1928—34.

	Sissevedu — Imports		Väljavedu — Exports	
	ton.	1000 kr.	ton.	1000 kr.
1924	28	310	8	150
1928	14	160	6	105
1932	12	295	3	72
1931	45	667	15	314
1930	43	311	8	161
1929	21	964	11	491
1928	36	1 677	14	324

Meie karusnahaloomade kasvatamise laienemisega kui ka karusnahkade värvimise, parkimise jne. tööstuse arenguga, paraneb ka karusnahkade sisse- ja väljaveo bilanss.

1928. a. ületas sissevedu väljaveo 1 353 tuh. kr ehk 81% võrra, kuna 1934. a. sisseveo ülekaal ulatus vaid 160 tuh. kr-le ehk 52%-le.

Sisseveetud karusnahkade liikidest ostime välisurgudest peamiselt kodujänese-, lamba-, rebase-, karakuli- kassi- ja mitmesuguseid imiteeritud-karusnahku. Kodujänese-karusnahad üksi moodustasid 60% kogu karusnahkade sisseveost 1928. a., kuna 1934. a. vastav arv langes 32%-le. Järgmise koha karusnahkade sisseveos omavad lambakarunahad mille osatähtsus kasvas 5%-lt 1928. a. 11%-le 1934. a. Võrreldes 1928. a.-ga kasvas rebase-, hiisami-, saarma-, naaritsa-, muti-, karakuli-, ja mitmesuguste imiteeritud karusnahkade sissevedu, kuna nirgi-, nugise-, orava-, metsjänesese-, kitse- ja mitmesuguste muude karusnahkade sissevedu kahanes. Ostime karusnahku peamiselt Saksast ning vähesel määral Lätist, Leedust, Norrast, Austriast, P.-Am. Ühendriikidest, N. S. V. Liidust, Itaaliast ning mitmesugustest muudest riikidest.

Vedasime välja rebase-, orava-, tõhu-, metsjänesese-, nirgi-, nugise-, saarma-, naaritsa- ja mitmesuguseid muid karusnahku. Väljaveetud karusnahkade osatähtsus viimasel aastal oli järgmine: esikohal rebasekarunahad 40%-ga, teisel orava-karusnahad 26%-ga, kolmandal tõhukarusnahad 18%-ga ja neljandal kohal metsjänesekarunahad

12%-ga. Võrreldes 1928. a.-ga kasvas rebasekarusnahkade väljavedu, kuna muude karusnahkade väljavedu kahanes. Mütisime karus-

nahku peamiselt: Saksa, Britti, Lätti, P.-Am. Ühendriikidesse, Belgiasse, Soome, Prantsusse ja muudesse riikidesse.

LÜHIUUDISEID. — SUNDRY INFORMATION.

Majandusministeeriumi Tööstusosakond on loa annud:

● J. Bernstein ja Ed. Klas-Glass'ile, Tallinnas, Sauna tän. nr. 8 asuvas pappkarbitöökojas „Raudkarp“ töö algamiseks. Ettevõtte annab 20 tööliisele tööd. Jõuandjaks on elektrimootorid. Valmistatakse peamiselt mitmesuguseid pappkarpe ja muid kartonaaž-töid siseturu rahuldamiseks.

● A/S. „Eestisiid“, Tallinnas, Volta tän. nr. 3 asuva kudumisvabriku ruumide laiendamiseks ja ümberkorraldamiseks tingimisel, et A/S toormaterjalide ja valmis- toodete mahutamiseks muretseks eriruumid. Kavatsuse teostumisel mahutab vabrik umbes 100 töölist veel tööle.

● Peenmehaanika töökoja L. Kallas, Tallinnas, milline valmistab peami-

selt puudritoose ja tualett-esemeid, on alanud ka moodsate puudritopikute valmistamist, missuguseid valmistatakse pargitud ja tänini välismaalt toodud linnunahkadest.

● Trikootaaž-tööstus „Estotrikoo“ — J. Kacelkovič, Tallinnas, on teatanud Majandusministeeriumile, et tema lähemal ajal katseb hakata valmistama kirjutusmasinate linte ning palub Majandusministeeriumi lubada importida seks tarvilik masin. Majandusministeerium on asunud küsimust selgitama.

● Pärnus, Kuressaare maant. nr. 11 asuv „Pärnu nahatööstus J. Kollist & Co“, on läinud üle ainuomandusena Jaak Kollist'ile ja lõpetanud ettevõtte sisseseade täiendamistööd.

RAHANDUS

RAUDTEEDE TULUD JA TEGEVUS MÄRTSIS 1935.

RAILWAY RECEIPTS AND ACTIVITY IN MARCH 1935.

Käesoleva aasta märtsi tulud, esialgse kokkuvõtte järgi, võrreldes läinud aasta sama kuu tuludega, on tunduvalt vähenenud. Tänavu märtsi tulu on 973 tuh. kr möödunud aasta 1115 tuh. kr vastu, seega vähenemine 142 tuh. kr ehk 12,7%. Tulud laekusid liikide järgi tuh. kr.

	1935	1934
Üldtulu	973	1115
selest: reisirajateveost	314	309
pagasi „	20	22
kauba „	620	760
transiit „	—	3
mitmosug. tulud	19	21

Tulu reisirajateveost näitab õige väikest tõusu — 5 tuh. kr ehk 1,9%, kuna muu osa tuludest on langenud. Pagasiveo tulu vähenes 2 tuh. kr ehk 9,1% võrra, kaubaveost saadav tulu aga, ühes transiitveoga, mis raudteel suurimaks tulu allikaks, langes 143 tuh.

krooni ehk 18,8%. Vähenesid ka mitmesugused tulud 9,5% võrra.

Kaubavedu märtsis:

	tuh. tn.	tuh. tn.-km.
1935	225	23 716
1934	232	22 853

Veetud tonni arv vähenes 7 tuh. ehk 3,0%, kuna tn.-km. suurenesid 858 tuh. ehk 3,8% võrra. Koguselt vähenes vedu peamiselt laiarööpmelisel teel.

Märtsis raudteed kasutanud reisijad:

	reisijate arv tuh.	reis.-km. tuh.
1935	636	17 584
1934	620	17 895

Võrreldes andmeid möödunud aasta sama kuuga näeme, et reisijate arv suurenes 66 tuh. ehk 10,6%, kuid vähenesid reis.-km. 311 tuh. ehk 1,7%. Peamiselt suurenes elektrirongides sõitjate arv, nimelt 55 tuh. reisija ehk 17,6% võrra.

LAEVANDUS

SISEVEETED 1934. A. — INTERNAL WATER WAYS IN 1934.

Korralikku laevalihendust peetakse Narva-Peipsi — Emajõe — Võrtsjärve — Väike-Emajõe veeteedel, milliste teede kogupikkust loetakse ca 500 km-le. Laevasõit siseveeteedel algab harilikult aprillist ja kestab detsembrini. 1934. a. algas laevasõit juba märtsi teisest pooler, olles seega pikem harilikust. Siseveeteed on kaubaveo alal kujunenud peaaesjalikult metsamaterjali juurdeveeteedeks, mille tõttu kaubaveo ulatus oleneb metsakaubanduse ulatusest siseveeteede piirkondades; peale kaubaveo, mis peategevuseks, on siseveeteedel ka reisijate liiklemine suvekuudel võrdlemisi elav.

1934. a. tuli kõigisse siseveeteede sadamatesse 43 157 reisijat, aasta varem 40 882 reisijat. Sissetulnud reisijaist tuli enamasti Tartu, nii 1934. a. tuli Tartu 82% koguarvust, peale selle on reisijate liiklemise poolest nimetatamisväärt veel Vasknarva, Mustvee ja Piirissaare sadamad.

Veutud kaupade kogus oli 1934. a.

märksa suurem eelmisest aastast. Nii tuli kaupu sisse 1934. a. 75 449 tn, eelmisel aastal 35 071 tn, seega üle kahe korra enam. Kaubaveo suurenemist tuleb panna metsamaterjalide ja nimelt eksportmetsamaterjali arvele, mille vedu 1934. a. suurel määral ületas eelmise aasta veo. Segakauba vedu on 1934. a. võrreldes eelmisega isegi lüüdnud tagasi, mille põhjuseks veoautode ja teiste transportvahendite kasutamise suurenemine. Nagu varemgi, moodustavad ka 1934. a. tähtsama siseveeteede kaubaveo artikli mitmesugused metsamaterjalid, nagu küttepuit, palgid, pakud, propsid, lauad jne. kokku ümarguselt 96% kogu siseveeteedel veetud kaupade kogusest. Kogu kaubaveost suundus 75,4% Tartu, 17,7% Vasknarva ja 6,5% Mustvee sadamasse.

Kaubaveoks kasutatakse enamasti sisevete lotje ja veopraame, kuna reisijate vedu toimub ainult liini aurikutel ja mootorpaatidel.

TALLINNA SADAM 4.—10. MAINI K. A. — TALLINN HARBOUR.

Möödunud nädalal oli laevade liikumine sadamas eriti elav; paljud laevad läksid välja esmakordselt peale talikorteris seismist. Liinilaevu tuli sisse üldse arvult 16, neist tuli 7 Soomest, tuues 180 tn kaupa ja 168 reisijat, Saksast 3 laeva 760 tn segakaubaga ja 14 reisijaga, Inglisest 2 laeva 140 tn segakaubaga ja 2 reisijaga, Belgiast 2 laeva 414 tn segakaubaga ja 5 reisijaga ja Rootsist 2 laeva 124 tn segakaubaga ja 23 reisijaga. Välja läks liinilaevu koguarvus 14, neist läks Soome 7 laeva 137 reisijaga ja 297 tn segakaubaga, 2 laeva läks Saksa, neist üks viis 40 tn segakaupa ja 17 reisijat, 2 laeva läks Inglisse, viies peamiselt võid ja mune ning 2 laeva läks Belgiasse segakaubaga ja 2 reisijaga, 1 laev läks Rootsi 150 tn segakauba ja 27 reisijaga.

Juhuslikke (tramp.) laevu tuli sisse üldse 12, neist tuli 2 laeva moonu võtma ja 4 lae-

va laadimata meilt ainult orderit saama ja osalt kaubaga teiste sadamate jaoks. Kaupu tõid meile 6 laeva, neist 3 laeva Inglisest, nimelt kivisüsi 2360 tn ja 376 tn bensiini, 1 laev tõi Rootsist 800 tn väetisaineid, 1 laev tõi Soomest silku ja 1 laev tõi P.-Ameerikast väävlit. Välja läks juhuslikke laevu arvult 26, neist 11 laeva talikorterist. Väljaläinud laevadest viis kaupa meilt välja 10 laeva, ülejäänud 16 laeva sõitis välja tühjalt ja osalt oma endise, teiste sadamate jaoks laevalolnud kaubaga. Laadimata väljasõitnud laevadest läks 4 laeva Leningradi ja 8 laeva Soome. Laaditult väljaläinud laevadel veeti peamiselt metsamaterjali välja. Nii läks Saksa üldse 5 laeva, neist oli 4 laeval koormaks 2315 thm. metsa ja ühel 183 tn segakaupa; 3 laeva läks Inglisse 5641 thm. metsamaterjali ja 16 tn segakaubaga, 2 laeva läks Soome 385 tn segakaubaga.

VALUUTAHINNAD.
EXCHANGE RATES.

	Tallinna börs				Londoni börs	
	100 \$, 100 £ jne. eest Eesti krooni				1 £ eest \$, Saksa mk. jne.	
	18. V. 1935		7. V. 1935		4. IV. 1935	6. V. 1935
	Ost	Müük	Ost	Müük		
\$ (dollar)	372	390	373	381	4,8797	4,8481
£ (Inglise n.)	1811	1835	1811	1835		
Saksa riigimark	143,50	147,00	143,50	147,00	12,12	12,057
Soome mark	7,98	8,10	7,98	8,10	228,56 ¹⁾	228,52
Prantsuse fr.	24,50	24,80	24,80	24,90	73,97	73,47
Belgia belga	62,95	63,95	63,20	64,20	28,82	28,62
Helveetsia fr.	120,36	121,85	120,80	122,30	15,08	14,982
Itaalia liir	30,50	31,00	30,70	31,20	59,43	58,78
Eesti kroon					18,25 ¹⁾	18,25
Rootsi kroon	98,40	94,60	93,40	94,60	19,392	19,892
Taani kroon	80,85	82,05	80,85	82,05	22,40	22,40
Norra kroon	90,95	92,15	90,95	92,15	19,902	19,902
Tšehhoslov. kr.	15,50	15,80	15,80	15,90	116,82 ¹⁾	116,12
Hollandi kulden	252,20	256,20	252,80	255,30	7,20	7,1825
Läti lant	119,85	121,60	119,80	122,05	15,00 ¹⁾	14,87
Červ. rubla					5,597 ¹⁾	5,582
Austria šilling	69,75	71,15	70,20	71,60	25,96 ¹⁾	25,75
Ungari pengö					27,50 ¹⁾	27,50
Poola slott	70,15	71,15	70,55	71,55	25,81 ¹⁾	25,88
Leedu lit	82,25	83,15	82,70	83,60	29,00 ¹⁾	28,87
Danzigi kulden	70,20	71,20	70,55	71,55		

¹⁾ 11 V 1935

PÖLLUMAJANDUSLIK VÄLJAVEDU.
EXPORTS OF AGRICULTURAL PRODUCTS

	Nädalas 6/V- 12/V 1935	29/IV- 5/V 1935	1935 a. 1. lkuni 12. V.	1934 a. 1. lkuni 18. V.	1933. a. 1. lkuni 14. V.
	VÕI (tonni)				
<i>Butter (tons)</i>	213,3	181,7	2444,1	2153,7	1759,4
Sellest:					
Saksa . . .	61,4	63,2	904,9	987,8	945,5
Inglise . . .	142,6	117,7	1310,2	1059,3	440,6
Belgiasse . . .	—	—	39,7	12,1	160,4
Soome . . .	—	—	—	2,1	—
MUNAD					
(tuh. tk.) —					
<i>Eggs (1000)</i>	2,225	1914	6748	2404	101
Sellest:					
Inglise . . .	1937	1305	5155	2210	101
Saksa . . .	288	9	297	90	—
PEEKON					
(tonni) —					
<i>Bacon (tons)</i>	20,9	88,6	814,6	1110,5	1210,5
LINA (tonni)					
<i>Flax (tons)</i>	90,8	433,6	2968,6	1861,8	1708,6
Sellest:					
Inglise . . .	80,6	381,3	2354,6	1307,4	968,0
Belgiasse . . .	—	—	70,3	51,0	561,3
Soome . . .	—	—	11,2	47,2	55,4
Saksa . . .	10,2	52,3	430,8	256,0	11,3
Prantsusse . . .	—	—	10,3	60,5	50,2

PÖLLUMAJANDUSSAADUSTE TURUD
VÕITURG — BUTTER MARKET.

Inglise võiturul kestab vaikus ja jätkub hindade nõrgenemine. Taani võihinna noteering nõrgenes möödunud nädalal Londonis 89 š-le eelmise nädala 90—92 š vastu. Eesti võihinna noteeriti Manchesteris 73—75 š cwt eelmise nädala 74—76 š vastu, mis teeb fob Tallinn 86 snt kg. Saksast saadav võihind jäi endiseks, 122 snt kg. Kuna möödunud nädalal veeti meilt võid ka Tšehhoslovakkiasse, võeti keskmise võihinna arvestamiselt arvesse sealt saadav hind 110 snt kg (fob). Vastavalt hindade liikumisele ja väljaveetud võikoguste vahetuste kujunemisele noteeriti meie ekspordivõid hinnaks endine 92 snt kg.

Võihindade liikumine Inglises (š cwt).

	Märtsis			Aprillis		
	1934	1935	±%/*)	1934	1935	±%/*)
Uus-Meremaa	72/—	75/9	+ 5	70/9	77/6	+ 10
Austraalia	70/8	74/6	+ 6	70/—	73/9	+ 5
Taani	98/6	105/9	+ 18	88/8	98/—	+ 18

*) Muutus protsentides võrreldes eelmise aastaga.

Võihindade liikumine Inglises on käesoleval aastal siiski üldiselt kõrgemal tasemel kui eelmisel aastal.

Võitagavarade liikumine Inglises näitas aprillis suurenemist võrreldes märtsi sama aja tagavaradega. Nii oli võid külmutusmajades 27. aprillil 556 453 cwt 30. märtsi 473 691 cwt vastu. Möödunud aasta aprilli lõpul olid aga võitagavarad tunduvalt suuremad, tõustes 1 097 666 cwt-le. Seega osutusid võitagavarad käesoleva aasta aprilli lõpul 50% võrra väiksemaks võrreldes eelmise aasta sama aja tagavaradega.

Võid sissevedu Inglisse oli käesoleva aasta aprillis Uus-Meremaa ja Austraaliast 1 128 600 kasti, eelmise aasta sama kuu 923 400 kasti vastu. Arvatav sissevedu Inglisse nimetatud maadest mais ulatub 890 000 kastile, möödunud aasta sama kuu 881 700 kasti vastu, kuna juunis ja juulis on loodetav sissevedu väiksem kui eelmise aasta samadel kuudel. Ka Argentiinast suurenes sissevedu

Inglise käesoleva aasta aprillis, tõustes 15 900 cwt-le möödunud aasta sama kuu 6 500 vastu.

Edaspidise võituru seisukorra kujunemise kohta Inglise võib arvata, et hindade nõrgenemine peaks käesoleval aastal olema saavutanud juba süviku. Kuivõrd ja missugusel määral loota käesoleval aastal võituru seisukorra parandemist, ei ole selge piimakarja pidamisolude kujunemise teadmatuse tõttu tootjates maa-des. Küll on aga loota, et Saksa või sissevedu ka edasi on suurem kui möödunud aastal ning P.-Am. Ühendriigid esinevad edasi vöiimportijatena. Nimetatud asjaoludel võib arvata vöi pakkumispinge vähenemist Inglise.

PEEKONITURG — BACON MARKET.

Peekoniturul püsib kindel tendents. Eesti peekoni kõrgema sordi noteering jäi püsima 86 š-le tsentner, kuna nõudmine peekoni järele suurte pidustuste tõttu Inglise eriti hea.

Vaatamata sellele, et Inglise peekonihinnad jäid endiseks, tuli alandada peekonsigade noteeringuid 3 snt võrra kg-lt. Seda põhjustas osalt väljaveetava peekoni nädalakvoote vähenemine ja teiseks väike hindade langus siseturul.

Käesoleval nädalal maksavad eksporttapa-majad peekonsigade eest järgmisi hindu:

	I sort	II sort	III sort	IV sort	
60 —72 kg	54	48	42		
55,5—59,5 "	} 48	44	38	Sise-	turu
72,5—75 "					
75,5—80 "					

Möödunud nädalal tapeti eksporttapa-majades 1908 siga 3150 sea vastu eelmisel nädalal. Kokkutoodud sigade arvu langus oli

TAPALOOMADE- JA LIHATURG — CATTLE AND MEAT MARKET.

Veiseliha hinnad üldiselt muutuseta. Vähe nõrgenesid lahjade veiste hinnad. Liha maksus 25—43 snt kg vastavalt headusele. Eluskaalu alusel müües tuleks maal rammusatest veistest nõuda 26—29 snt, keskmistest 23—25 ja lahjadest 18—23 snt. Hinnad püsivad.

Vasikalihha nõudmine väheldane. Pakkumine keskmine. Hinnas nõrgenesid halvemad sordid. Liha maksus 26—50 snt kg vastavalt headusele. Eluskaalu alusel tehti te-

Möödunud nädalal maksus vöi siseturul snt kg: Tallinnas — meiereivöi (lauavöi) 150—155, taluvöi (köögivöi) 105—120, Tartus — meiereivöi 133—150, taluvöi 113—125, Pärnus — meiereivöi 150—155 (kaupl.), Narvas — meiereivöi 155 ja taluvöi 125—130, Valgas — meiereivöi 150, taluvöi 110—135 ning Rakveres meiereivöi 150—155 ja taluvöi 100—125 snt kg.

Möödunud nädalal väljaveetud vöikogusest läks Inglise 2804,5 tünni, Saksa 1489 tünni, Tšehhoslovakkiasse 167 tünni, P.-Am. Ühendriikidesse 184 tünni ja vaba lattu 3 tünni.

osalt tingitud elussigade ostust N.-Vene jaoks, mis alustati käesoleval nädalal. Vastuvötupäevad on järgmised:

Võhmas: iga esmaspäev ja teisipäev,

Viljandis: iga teisipäev alates kell 2 p.l.

Tartus: teisipäev, kesknädal ja neljapäev.

Tallinnas: kesknädal, neljapäev ja reede.

Vastu vöetakse ainult täiesti terved ja normaalsest arenenud sead, alates eluskaaluga 90 kg. Soovitav oleks, et seakasvatajad la-seksid sigu aias vähe jooksta, eriti raskeid sigu, et nad seisaksid paremini jalgadel.

Seekord ei süstita sigu katku ega punataudi seerumiga, vaid kradeeritakse, kas ei ole palavikku, samuti ei vöeta vereproovi abortuse peale.

Leping ulatub 460 000 kr peale, mis tuleb täita kahe kuu jooksul.

hinguid 20—39 snt kg piirides. Hinnad püsivad.

Lammaste pakkumine ja nõudmine keskmine. Eksportlammaste lihahinnad kõvenesid 5 sendi võrra kg-lt, kuna siseturul halvemad sordid nõrgenesid. Nuumlammaste lihast maksti 45—50 snt, keskmistest 40—48 snt ja lahjadest 35—40 snt kg. Eluskaalu alusel müües tuleks tehinguid maal teha 27—35 snt kg piirides vastavalt headusele. Hinnad püsivad.

Sigu müügil keskmiselt. Nõudmine nõrgavõitu. Hinnad muutusetu. Maksti 34—41 snt kg. Eluskaalu alusel turustades tehti tehinguid 28—30 snt kg piirides. On loota hindade kõvenemist.

	Lihahinnad teiste linnade turgudel snt kg.			
	Sealiha	Veiseliha	Vasikaliha	Lambaliha
Tartu	38—44	25—40	18—26	40—50
Pärnu	34—39	30—35	18—32	40—50
Valga	40—48	35—45	20—25	35—40
Narva	35—49	35—50	30—40	50—55
Rakvere . . .	37—41	25—45	20—35	40—50
Kuressaare . .	35—45	20—28	18—22	—

KANAMUNATURG — EGG MARKET.

Kanamunahindade liikumine maailma- kui ka siseturul omab viimastel nädalatel üldiselt kindlama ilme, misjuures teataval määral võib panna tähele ka väikest hindade kõvenemist. Kuna kanamunahindade liikumine oleneb suurel määral sesoonsest tootmisest, esineb madalam aastane hinnatase Inglises korrapäraselt aprillis-mais. Juuniga alates sünnib kanamunahindade liikumises pidev kõvenemine, mis saavutab maksimumseisu novembris. Kuna käesoleval aastal kanamunade hindade kujunemisevõimalused Inglises on soodsamad kui möödunud aastal, võib loota, et praegune munahindade tase osutub Inglises madalaimaks ja peagi hinnad hakkavad liikuma tõusutenentsiga.

Jahedate ilmade tõttu on Euroopa intensiivsemates kanakasvatajates maades kanamunade tootmine kui ka väljavedu jäänud väiksemaks kui see soodsamate ilmade puhul oleks võinud olla. Väljaveo tagasihoidlikkust põhjustab ka kanamunade konservi-

mine, mida kevadkuudel, s. o. tootmishooaja haripunktil ka tehakse suuremal määral.

Kuna möödunud nädalal meilt Saksa veetud munakoguse osatähtsus, kus hinnad on kõrgemad kui Inglises, vähenes, nõrgenes ka kanamunade hinnanoteering 2 snt võrra, s. o. 29 snt-le kg kohta. Ühes riikliku juuremaksuga maksetakse kanakasvatajatele vähemalt kr 0,45 kg franko kogumispunkt, mis vastab:

50 gr munadel	22,5 snt kümme	ehk	4,5 snt paar
55 " "	24,5 " "	" "	4,9 " "
60 " "	27,0 " "	" "	5,4 " "

Tegelikult aga väljamaksud ulatuvad eksportmunadelt üksikutes kohtades 6—7 snt-le paar, mis muidugi tuleb panna võistluse arvele.

Siseturul maksusid kanamunad möödunud nädalal snt paar: Tallinnas 6—8 snt, Tartus 7—8 snt, Pärnus 8 snt (kaupl.), Valgas 6—8 snt, Rakveres 6—7 snt, Narvas 7—8 snt ja Kuressaares 5—6 snt paar.

TERAVILJATURG — GRAIN MARKET.

Möödunud nädalal jätkus teraviljahindade nõrgenemine. Noteeringud näitasid üksikul turgudel järgmisi hindu (sulgudes eelmise nädala hinnad):

rukis: Chicago 8.34 (8.50), Winnipeg 7.16 (7.39), Hamburg (La Plata) 7.68 (7.71),

nisu: Chicago 13.03 (13.44), Winnipeg 11.94 (12.10), Hamburg (Manitoba I) 14.19 (14.21), Liverpool 10.99 (10.59).

mais: Chicago 13.07 (13.11).

Eelmise nädala teraviljaturu ülevaates toodud andmeil nisutagavarade seis 1. IV 35 peale oli 16% madalam möödunud aasta samaajalisest seisust, mis osutub ka kõige madalamaks seisuks alates 1930. aastast. Kuid kas vähenemine kestab pikemalt edasi, on praegu kahtlane, sest saabuvate andmete

järgi on tähtsamates nisukasvatamaades talinisu pindala suurendatud. Talv oli enam-vähem soodus ja oraste seisukord enamikus rahuldav ning kohati isegi hea (peale P.-Am. Ühendriikide). Selle tagajärjel on loota rahuldavat saaki, mis võib tagavarade seisu jälle täiendada ja ostjaskonnas luua juba nüüd teatud ettevaatust suuremate tagavarade soetamisel ja hinna kujunemisel. Muidugi väga palju oleneb ka suinisu külvidest, mille kohta hakkab saama varsti juba lähemaid andmeid.

Kaubanduslepingu alusel Soome müüdiva rukki hinnaga on Majandusministeeriumis jõutud kokkuleppele ja esimesed väiksemad kogused juba saadetud.

Aprilli alul toimunud jahuhindade tõusule

järgnes müüd ka rukkihinna pea samaulatustlik tõus. Võõrastav on nähtus, et alul tõuseb jahuhind ja siis alles kuu pärast terahind, tegelikult peaks hinnaliikumine olema vastupidine, sest jahuhind oleneb otseselt toormaterjali — terade hinnast. 8. mail noteeris Tallinna börs teraviljale ja jahudele järgmised hinnad kr kv: Puhk ja Pojad suurveskis maksub rukkijahu 14—14.80, rukkijahul 21—22, nisujahu (pehme-sõre) 18—31. A/s. Rotermanni tehastes maksub rukkijahu

14.30, rukkijahul 22, nisujahu (pehme-sõre) 18—31.

Nisu 14—14.50, rukis 12—12.50, toidukaer 7.50—8 ja toiduoder 9—9.50.

Väikemüügihinnad turgudel (kr 10 kg).

	Vil-jandi	Tartu	Rak-vere	Pärnu	Valga	Kuresaare
rukis	1.20	1.15	1.20	1.10	1.10	1.10
nisu	1.40	1.40	1.35	1.40	1.40	1.25
oder	0.90	0.90	0.90	1.00	1.00	0.85
kaer	0.80	0.80	0.80	0.90	0.80	0.80
rukkijahu	1.30	1.25	1.45	1.25	1.25	1.20
sepikujahu	2.00	2.00	2.00	1.80	1.80	1.70

LINATURG — FLAX MARKET.

Aprilli teisel poolel alanud linahindade kõvenemine kestis kõigil linaturgudel ka veel mai esimesel poolel. Vene ja Läti linamonopolid müüsid mai esimesel poolel mõned tuhanded tonnid linu, kusjuures Saksast saadud hind oli kõrgem kui samal ajal teistesse maadesse müüdute eest. Samal ajal registreeriti väikeste koguste haaval tehinguid ka Eesti, Leedu ja Poola ning samuti Lääne-Euroopa linade peale. Inglise linaseriide vabrikandid kurdavad, et N. S. V. Liidust veetavat Inglise linast riidet nii madalate hindadega, mildestega Inglise kudujad ei saavat katta isegi lõngade hindu. Kuigi linaturgudel k. a. mai esimesel poolel märgiti elavnemist, siiski on ketrajad linaostudega üldiselt tagasihoidlikud, kuna peavad lina praegusi hindu võrreldes samaaegsete lõngahindadega liiga kõrgeteks.

Dundee linabörsil märgiti Ida-Euroopa linade hindu cif Ida-Inglise sadamad inglise tonni eest naelsterlingites järgmiselt:

8. V. 35. 24. IV 35. 9. V 34.

Eesti Petseri-Võru R	85	85	62/—
Läti liivi R	86	85	61/10
Vene kastele IV gr. I s.	96	95	63/—
Pärnu takud I s.	68	66	41/—

Tendentse märgitakse väga kindlana. Näib nii, et venelased, kuigi neil praegu müümata linatagavarasid, veel võib olla müüvad neist

ainult vähehaaval, nii et hinnad vähemalt enne sügiset ei peaks lõdvenema.

Tallinnas linahindade noteerimiskomisjoni koosolekul 10. V 1935 noteeriti lina kokkuostuhinnad riiklike standardsortide alusel franko kokkuostja ladu sentides järgmiselt:

	Petseri- ja mujal	Võrumaal	Eestis
ristna	R	135	133
hoffsdreiband	HD	126	124
dreiband	D	117	115
ordinaardreiband	OD	106	104
low-ordinaardreiband	LOD	95	93
takuprakk	H	89	81
takk I sort			95
" II "			83
ehitustakk			15

Tendents kindel.

Toodud noteering on iga standardsordi 1 kg kohta 5 sendi võrra kõrgem kui 2 nädala eest.

Petseri ja Rähina laatadel 2. mail k. a. ostsid kaupmehed talupidajatelt kokku kurnmalgi laadal umbes 20 000 kg lina, hinnaga 135 snt kg ristna standardsordi alusel. Talupidajad on omad linatagavarad möödunud aasta saagist nähtavasti müüdnud juba ära. Lina väljaveo kontrolõride arvates võis 1934. a. linasaagi eksportkogusest 15. V 1935. a. veel olla talupidajate käes 10% ja eksportõride ning välkekaupmeeste ladudes teine 10%.

KARTULITURG — POTATO MARKET.

Eelmise nädalaga võrreldes oli läinud nädalal kartulite juurdevedu Tallinna suurem. Tallinnast saadeti Rootsi 2 250 kv kartuleid. Peale selle läks Rootsi veel Lääne rannast ligi 1 000 kv. Kartulite saatmisega Rootsi on tehtud algust ka Saaremaal.

Viru rannast jätkub kartulite eksport peamiselt Soome. Mais on Soome veetud üle 2 000 kv. Enamasti see kartul on läinud Viiburi. Ühes suurema nõudmisega on hinnad veidi paranenud.

Kartulihindade noteerimiskomisjoni koos-

olekul 14. mail s. a. noteeriti järgmised hinnad:

1. Söögikartul: Viru- ja Harjumaal raudteejaamades kr 2,20—2,40 kv.; Viru ja Lääne randades kr 2,20—2,35 kv.

2. Seemnekartul: Majestic, Deodara

kr. 2,50—3,00 kv; Varane kollane kr. 2,50—3,50 kv; Kalev, Kungla kr 3,00—3,50 kv.

3. Tööstuskartul: tärklisvabrikutes kr 2,00 kv.

Tendents kindel.

AEDVILJATURG — VEGETABLE MARKET.

Uudisartiklina ilmus turule värske porgand. Esimesed värsked porgandid olid veel niivõrd pisikesed, et vaevalt ulatus nende kogupikkus 4—5 sm-ni. Väikestesse kimbukestesse köidetuna (6—8 tükki kimbuses) müüdi neid 15—20 snt kimp.

Tomatite hind langes nädala jooksul umbes ühe krooni kg-lt. Suurel viisil müües saadi nendest vaid 4 kr kg, kuna väikemüügil maksus 5 kr kg.

Värskekurgid hind püsis peagu eelmise nädala tasemel. Neid müüdi 20—60 snt tk üksikmüügil. Suurmüügihinnad aga püsisid enamasti 30—40 snt ümber suuremate ja ilusamate kurkide juures ja 20—30 snt tk väiksematel kurkidel. Rediste ja salati hind püsis eelmise nädala hinnatasemel. Rediseid müüdi 8—10 snt kimp ja salatit 40—50 snt kg. Või-redisest maksti 20 snt kimp. Sibulaid müüdi 12—15 snt kg ja küüslauku 40—50 snt kg. Õige suurest küüslaugust nõuti 1 kr kg. Pi-

nati kg-st maksti 90 snt väiksel viisil ostes. Möödunud aastast ületalve hoitud juurvilja hind püsis endisel tasemel.

Puukooldes kestab veel üksikute viljapuude ja marjapõõsaste müük. Käesoleval kevadel oli noorte viljapuude tellimine palju suurem kui suudeti pakkuda. Seetõttu jäid paljude soovid rahuldamata. Paremad ja nõuetavamad õunapuude sordid müüdi suuremates puukooldes läbi juba möödunud aasta sügisel. Talvel langes palju noori viljapuid jäneste ohvriks, kes tegid paljude väiksemates puukooldes suurt laastamistööd. Nii jäi puukooldesse kevadeks võrdlemisi vähe vääruslikku materjali, aga siiski küllalt palju alamat kaupa. Seegi leidis ostjaid varakevadel turu erakordselt suure nõudmise tõttu. Oli ju käesoleval kevad oma pikaliste külmade või jahedate ilmadega väga soodus viljapuude istutamiseks, sest teised tööd ei tulnud peale. Ka majandusliku elu paranemine andis selleks hoogu ja tõuget.

VÄLISMAA MAJANDUSTEATMEID

TÖÖSTUSE ARENG NÕUKOGUDE VENES.

DEVELOPMENT OF INDUSTRY IN THE SOVIET UNION.

1934. a. Vene tööstuse tõus oli suurem kui kahel viimasel aastal. Kogu tööstuse kohta toodangu juurekasv oli 17,4, 1933. a. oli see 8,3% ja 1932. a. 12,2%. Aasta programmist, ametlike arvestuste kohaselt, täideti 96,6%.

Suurtööstuses, mille toodang moodustab 91% kogu tööstuse toodangust, oli tõus 18,3% eelmiste aastate 8,8% ja 13,5% vastu. Suurtööstuse toodangu väärtuse absoluutne tõus oli 7 800 milj. rbl., kahe eelmise aasta tõus kokku oli ainult 8 000 milj. rbl. Samal ajal väiketööstuse tootmisnäitas 500 milj. rublalist langust 1934. a.

Teine viis-aasta plaan näeb ette tarvitaja-kaupade toodangu juurekasvu kiiremana kapitalikaupade toodangust. 1934. a. programmis tootmisvahendite (nimetatud rühm A) toodang omas nagu 1933. aastalgi tähelepandava ülekaalu tarvitaja-kaupade (rühm B) üle, aastane juurekasv neis rühmades oli määratud 21,7% ja 15,8%. Rühm A täitis oma programmist 98,7%, andes sellega 20%-se juurekasvu, kuna rühm B täitis oma plaanist 93,9%, andes ainult 8,8%-lise juurekasvu.

Teises viis-aasta plaanis on 1935. a. kohta kogu tööstuse toodangu juurekasvuks näh-

tud ette 16%. Suurtööstuse toodangu tõusuks 17%. Rühm B-s on tõusuks arvestatud 15.8%. Muudatusi 1935. a. pole tehtud rühm A ja B omavahelises suhtes, esimene moodustab endiselt 56.6% nagu tööstuse toodangust. Praegused investeerimised tööstusse on arvestatud 10 500 milj. rbl., rühm A osa on vähenenud möödunud aastal 6.3% ja rühm B osa tõusnud 7.9%.

Järgnev tabel näitab tööstusetoodangu väärtust (arvestatud 1926-27. a. hindadega) milj. rbl.

Rühm	1933. a. (tulemus)	1934. a. (progr.)	1934. a. esialgne tulemus	1935. a. (progr.)
	(Results)	(Pro-	(Provisional	(Pro-
		gramme)	figures)	gramme)
Tööstus üldse . . .	46 000	55 800	53 900	62 500
Tootmisvahend. (A)	25 300	30 900	30 500	35 400
Tarvitajakaub. (B)	20 700	24 900	23 400	27 100
Suurtööstus . . .	42 300	50 800	49 500	58 500

Üksikute tööstusalade järgi oli rauatoodang 1934. a. 10.44 milj. tn, terasetoodang 9.56 milj. tn, eriterast 6.70 milj. tn, vase toodang oli 53.6 tuh. tn, tsingitoodang 27.0 tuh. tn, seatinatoodang 27.0 tuh. tn, alumiiniumitoodang 14.4 tuh. tn, söetoodang 92 milj. tn.

1934. a. toodeti 72 300 mootorsõidukit, 91 300 traktorit, 1 326 lokomotiivi ja 32 000

veoautot. Keemiatööstuse toodang oli 2 199 milj. rbl. Elektrit toodeti 19 955 milj. kilovatti, 1933. a. — 15 855 milj. kilovatti. Paberit toodeti 511 700 tn. Tuletikke toodeti 9 100 000 karpi. Metsakomissariaadi ülesandel on ehitatud 400 km raudteed ja 6 000 km maanteed.

Kergetööstuse osas toodeti 1933. a. 2 816 milj. m puuvillariiet. 1934. a. toodang vähenenud, toodeti 2 711 milj. m. Linast riiet toodeti 1934. a. 160 milj. m. Ka jalanõude tööstuses on toodang vähenenud — 1934. a. toodeti 69.2 milj. paari ja 1933. a. 75.5 milj. paari jalanõusid.

Toitainete alal oli toodangu tõus 1934. a. 20.2%. Suhkrut toodeti 1 407 000 tn, 1933. a. 1 100 000 tn. Kala püüti 1934. a. 1 450 000 tn.

Kogu tööstuse kohta 1934. a. programm nägi ette töötajate arvu tõusu 13.5%. Esialgsete andmete järgi oli tõus 1934. a. 9.5%, 1933. a. oli tõus 10.7%. Kõige suurem töötajate arvu suurenemine oli rasketööstuses, nimelt 16.2%, mis peagu küündis programmi 17% normini. Toitainete tööstuses oli samuti silmapaistev 13%-ne tõus. Kergetööstuses oli tõus ainult 2%. 1935. a. programmis on töötajate arvu tõusuks nähtud ette 11% (sellest 14.3% rasketööstuses ja 3.8% kergetööstuses).

N. I. R. A. MUUTMISE KAVATSUSED P.-AM. ÜHENDRIIGES.

PROPOSED AMENDMENTS OF THE N. I. R. A.

President Roosevelt omas läkituses 20. II 1935 pani ette kongressile pikendada N. I. R. A. (National Industrial Recovery Act) kestust kahe aasta võrra. 1. mail oli ettepanek arutusel Senati finantskomitees, kes otsustas pikendada N. I. R. A. kestust teatud muudatustega 1. aprillini 1936. a. Lõpptööstuse tegemine on olnud siiski kongressist. Teatavasti lõpevad N. I. R. A. kehtimapanekuga presidendile antud erivolitused käesoleva aasta 16. juunil.

Läkituses president annab lühikese ülevaate N. I. R. A. teostamise tulemusist, vastab kriitikuile, tunnustab tehtud vigu ja paneb ette tarvilikke muudatusi N. I. R. A.-s.

N. I. R. A. hakkas kehtima juunis 1933. Seaduse sihiks oli kutsuda ellu kooperatiiv-

set liikumist kogu tööstuses, et elustada tööstust, lühendada töönädalat, maksta mõistlikke palku lühema töönädala eest ning lõpetada kõlvatut võistlust ja üleproduktiooni.

Esmajoones aga püüti lõpetada majandustegevuse allapoole suunatud liikumist. Teatud määral on see läinud korda: N. I. R. A. oli kindlasti suurim tegur umbes nelja miljoni tööliste uuesti töölerakendamises. N. I. R. A. on olnud kasuks nii tööliiskonnale, tarvitajaskonnale kui ka tööstureile. Lastetöö (Child labour) on keeldud, miljonid tööliised saavad töötasu, mis võimaldab mõistliku äraelamise, endise äärmiselt madala tasu asemel, töötades seejuures vähem tunde nädalas. Kollektiivlepingute tarvitamine on laialdaselt levinud. Kujunemas on uus, endisest

tunduvalt erinev, vahetult töölise ja töösturite vahel. Kuid tähtsaim kõrgist eelmainituist on asjaolu, et töösturid ja ärimed on ise hakanud saama aru kooperasiiooni ning distsipliini tähtsusest, hindama valitsuse püüdeid lõpetada ebatervete tööstusettevõtete finantseerimist ja kõlvatut võistlust.

President Roosevelt pani ette kongressile määrata kindlaks täpsamalt üksikute isikute ja asutiste vastutused ja kohused, kõrvaldada ning selgitada teatud arusaamatusi ning selgusetusi, kooskõlastada üksikuid code omavahel. Ka soovitas ta lihtsustada N. I. R. A. asjaajamist ning kanda hoolt eriti selle eest, et kõlvatu võistluse kõrvaldamine ei soodustaks monopolide tekkimist ja et väikesed ettevõtted leiaksid kindlalt kaitset surve vastu suurettevõtete poolt.

Seaduse paragrahvid, mis keelavad laste töö ning määravad kindlaks miinimum-töötasu ja maksimum-töötunnid, peaksid jääma

püsima. Tuleks täielikult kindlustada töölisele õigus vabalt organiseeruda kollektiivsete lepingute sõlmimise otstarbel. Ei tohi lubada monopolistlike ettevõtete ega eraisilist hindade fikseerimist. Ükski monopol ei tohi olla eraettevõtte. Valitsusele peab jääma vastuvaidlemata õigus teatud miinimum-nõudmiste kehtimapanemiseks, eriti aga töölise ja tööandjate vahelkorda ja suhteid reguleerivate korralduste tegemiseks neil juhtudel, kui mõni tööstusharu keeldub võtma omaks kõlvatut võistlust piiravat code'i.

Selgitades kongressile National Industrial Recovery Act'i kestusaja pikendamise tarvidust, president teatas, et N. I. R. A. põhimõtted ja sihid on terved ja õiged ning et nendest loobumine käesoleval ajal tähendaks tagasiminekut endisele tööstuslikule kaaosel ning oleks mõttetu ja lubamatu. Ei tohi unustada, et keskmiselt code'id on olnud kehtivad vaid 11 kuud, mis on vägagi lühike aeg tulemuste suhtes, mis seni juba saavutatud.

INFORMATSIONI OSA

EESTI PANGA NÄDALAARUANNE.

Eesti Pank (Bank of Estonia) — Weekly Return,

AKTIIVA

7. mail 1935. a.

PASSIVA

1. Kattevara: — <i>Reserve:</i>		1. Põhikapital — <i>Capital</i>	5 000 000,—
kuld: rahas ja kangides	28 811 819,84	2. Tagavarakapital — <i>Reserve Fund</i>	536 252,43
välisraha	5 091 163,56	3. Jooksvad kohustused: — <i>Current Liabilities:</i>	
2. Vahetusraha — <i>Subsidiary Cdn.</i>	3 408 706,44	a) pangatähed liikvel	87 104 265,—
3. Sisevekslid: — <i>Home Bills:</i>		b) jooksvad arved:	
kaubavekslid	5 987 584,87	valitsuse	10 394 211,58
põllumajandusl.	886 069,96	pankade	7 829 391,89
metsatööstusl.	14 776,55	teised	2 113 381,45
	6 788 480,18	4. Muud passivad — <i>Other Liabilities</i>	4 803 111,36
4. Laenud: — <i>Loans and Advances:</i>			
valitsusele	1 800 000,—		
toistele*)	8 567 721,04		
5. Kinnis- ja vallasvara — <i>Immovable</i>			
<i>Property and Equipment</i>	2 298 829,72		
6. Muud aktiivid — <i>Other Assets</i>	15 958 943,78		
	67 780 614,51		67 780 614,51

Kattevara vahetult jooksvate kohustustega: } 59,02%
Proportion of Reserve to Current Liabilities: }

*) Selles summas Vab. Val. poolt garanteeritud laene Kr. 10'6548,35
Includes Elk. 1 916 548,35 guaranteed by the Government.

JUHATUS.

VÄLISMINISTEERIUMI VÄLISKAUBANDUSE OSAKONNA TEATED

INGLISE. Võituru seisukord Inglises. — Butter Market Condition in England.

Sissevedu. Või sissevedu Inglisse 1935. a. esimesel veerandil oli 11% võrra väiksem kui eelmisel aastal ning 6% võrra suurem kui 1933. a. samas veerandis.

Sisseveetud või keskmine hind oli I veerandil:

1935	86 š tsentner,
1934	68 „ „
1933	80 „ „

seega püsis võihind 1935. a. õige tunduvalt kõrgemal kui eelmisel kahel aastal.

Märtsis veeti Inglisse võid 5% vähem kui 1934. a. ja 8% rohkem kui 1933. a. sama kuu kestel. Sisseveetud või keskmine hind oli 1935. a. märtsis 81 š., 1934. a. 68 š. ja 1933. a. 74 š. per tsent.

Võihinna tõusu käesoleva aasta veebruaris tuleb panna vähenenud sisseveo, aga ka tarvitajate ostujõu tõusu arvele.

Võid veeti Inglisse järgmiselt tsentnerites:

	märts		jaan. — märts	
	1934	1935	1934	1935
Iiri vabariik	4 108	777	5 496	5 933
Lõuna-Aafrika	11 401	6 889	16 360	19 984
Austraalia	250 088	361 866	758 203	819 742
Uus-Meremaa	361 646	263 441	958 766	820 462
Muud Br. maad	751	7 726	2 962	11 362
N.-Vene	13 779	—	41 075	25
Soome	14 081	12 073	46 300	30 406
Esti	4 638	6 203	10 638	14 605
Läti	4 680	2 618	15 664	8 597
Leedu	4 025	4 292	6 541	8 884
Rootsi	26 550	16 320	77 676	47 731
Taani	212 473	178 046	534 366	472 769
Poola	—	461	—	5 160
Hollandi	11 180	26 129	17 931	41 145
Argentiina	13 951	12 226	57 965	33 491
Muud välismaad	6 596	798	18 260	3 617
	828 759	939 897	2 628 223	2 343 863

Sisseveo vähenemine Inglisse sündis peamiselt Uus-Meremaa ja Taani arvel, kes aasta I veerandi kestel saatsid Inglisse umbes 260 000 ts. vähem võid eelmise aasta samast ajast. Vähem saatsid võid Inglisse ka N.-Vene, Soome, Rootsi, Argentiina. Väljavedu suurendasid õige tunduvalt Austraalia ja Hollandi.

Võitoodang tähtsamais tootjais mais. Taani võitoodang on läinud

aasta sügisest saadik väiksem kui eelmisel aastal. Toodangu vähenemist tuleb panna vähenenud lehmade arvu (umbes 3% võrra), läinud aasta ebasoodsa juurviljasaagi ja kalinenud sööda arvele.

Võid veeti välja Taanist keskmiselt nädalas tsentnerites:

	1935	Inglisse	Saksa	Mujale	Kokku
Veebruaris	36 116	10 675	1 491	48 282	
„	44 554	4 988	4 294	53 846	
Märtsis	40 310	10 589	1 196	52 095	
„	46 913	5 346	3 379	55 638	
21. apr. (näd. lõpp.) 1935	41 598	7 010	843	49 451	
22. aprillil	75 323	4 959	1 801	82 083	

(Aprilli andmed ei ole võrreldavad, kuna 1934. a. saadeti 16—22 aprillini 1½ nädala kogus).

Või väljavedu Taanist oli veebruaris 10% ja märtsis 7% võrra väiksem kui eelmisel aastal. Novembris 1934. a. vedas Taani võid välja vähem 8% võrra, detsembris 11% ja jaanuaris 8% võrra kui eelmisel aastal. Üldtoodud statistikast nähtub, et Taani saatis Saksa kaks korda rohkem võid kui eelmisel aastal.

Taani võihinna noteeringud viimase kahe kuu kestel olid (Tkr. per 100 kg.):

	1935	1934	1933
	vastav nädal		
7.3	180	143	162
14.3	175	143	162
21.3	166	143	152
28.3	166	136	144
4.4	166	180	144
11.4	160	127	144
18.4	160	120	154
25.4	152	122	154

Taani võihinda käesoleval aastal osaliselt aitasid hoida kõrgel suurenenud mititigid Saksa.

Uus-Meremaa. 1934/35 on piimasaaduste toodang Uuel-Meremaal näidanud, võrreldes eelmise aastaga, tagasihinekut. Uue-Meremaa või väljaveo kontrolljaama andmetel on võetud Uus-Meremaal võid ladusesse nädalas keskmiselt (tsentnerites):

	1933	1935	vähem
veebruaris	55 500	68 300	—19%
märtsis	54 000	58 400	—7%

Aprillis aga ületas võitoodang eelmise aasta taseme. (Novembris oli U.-M. võitoodang 1%, detsembris 5% ja jaanuaris 10% väiksem kui eelmisel aastal). Ka juustutoodang on Uus-Meremaal läinud tagasi 20—25% võrra.

Piimasaaduse toodangu vähenemine Uuel-Meremaal 1934/35. a. hooajal põhjustati liig kuivast ilmastikust. Ka on viimase aasta kestel Uuel-Meremaal tarvitatud tunduvalt vähem kunstväetist, mille tõttu söödaolud halvenenud.

Austraalia. Vastandiks Uus-Meremaale on võitoodang Austraalias 1934/35 hooaja kestel saavutanud rekordse suuruse. Viimase kahe kuu kestel võeti Austraalias kontrolljaama ladudesse tsentnerites:

	1935	1934	rohkem
veebbruaris	67 829	57 363	18
märtsis	53 252	43 212	23

(Novembris oli Austraalia võitoodang 4%, detsembris 8% ja jaanuaris 12% võrra suurem kui eelmisel aastal). Aprillis hakkas võitoodang Austraalias kiiresti vähenema ning oli alla eelmise aasta toodangu.

Võitagavarad külmutusmajades. Võid oli külmutusmajades Inglises järgmiselt:

16. 9. 35	225 824	tsentnerit
30. 9. 35	230 846	"
13. 4. 35	247 917	"
14. 4. 34	482 096	"
13. 4. 33	471 106	"

Võitagavarad Inglises on praegu kaks korda väiksemad kui kahel eelmisel aastal.

Hinnad. Viimase kahe kuu kestel on suurkaubanduse hinnad Londonis plüsinud Taani võil keskmiselt umbes 14% võrra, Uus-Meremaa võil 7% võrra ja Läti võil umbes 10% võrra kõrgematena kui eelmisel aastal samal ajal.

Kartuli turustamisvõimalusi Inglises. — Possibilities for Marketing Potatoes in England.

Teatavasti oli Inglises läinud aastal hea kaartulisaak, mil puhul hilise kartuli sissevedu jäi peagu täiesti seisma.

Käesoleva aasta esimesel veerandil veeti Inglisse kartulit:

varaseid	78 008	tsentnerit,
hiliseid	88 020	"
Kokku 136 028 tsentnerit.		

Varased kartulid tulid Kanaaria saartelt, Hispaaniast ja Egiptusest, hilised kartulid

Manchesteris oli samal ajal Soome või hind keskmiselt 14% ja Eesti või hind 10% (ehk 7 š. per tsentner) kõrgem kui läinud aastal.

Nõudmine. Nõudmine võile Inglises on paranenud võrreldes eelmise aastaga. Majandusliku seisukorra paranemise tõttu leiab või praeguste hindade juures soodsamat minekut. Huvitav on märkida asjaolu, et kaaskolm kuud tagasi margariini kontsern „Unilever“, kes tegelikult kontrollib margariini-tööstust Euroopa mandril, vähendas margariini hindu kuni 20% võrra. Margariinihinna langetamine oli põhjustatud asjaolust, et võihinna madalseisu kestel hakati tarvitama vähem margariini.

Väljavaateid võituru. Võituru ja võihinna kujunemise väljavaateid on viimaste aastate kestel raske ennustada. Toodangu suurenemise kõrval mõjutasid võihindade kujunemist majanduskriis, sisseveo piiramised jne.

Mis puutub võivarustamisse, siis tuleb nüüdsest alates kuni oktoobri lõpuni võiturgudel peamiselt arvestada Euroopa mandri toodanguga. Võitoodang asumaades on kiiresti vähenemas ning tagavarad külmutusmajades ei pea kuigi kaua vastu. Tootmise alal Euroopa mandril tulevad esijoones küsimusse Taani, Hollandi ja N.-Vene kui suuremad tootjad maad. Taani võitoodang oli, nagu eelpool nägime, talve kestel väiksem kui eelmisel aastal. Kuigi söödaktisimus ühenduses suve tulekuga laheneb, siis võib ometi arvata, et Taanis umbes toodetakse 2—3% võrra vähem kui eelmisel aastal. Hollandi arvatavasti saadab inglise turule rohkem võid kui eelmisel aastal.

Üldiselt oleneb võituru seisukord väheste tagavarade juures peamiselt ilmastiku kujunemisest Euroopa tootjais mais.

Iiri Vabariigist 55 036 ts. ja Hollandist 7 760 tsentnerit.

Läinud aasta sügisel pidasid inglise importijad võimalikuks, et hilisest kartulist selle aasta mais-juunis võiks tulla puudus! Praegu aga on importijad arvamisel, et sel kevadel ei telki vajadust välismaa hilise kartuli järele.

Kartuli turundamisnõukogu (Potato Marketing Board) kes veebruaris korraldas kar-

tulitagavarade loenduse, leidis, et tagavarad ületavad tegelikku tarviduse kuni uue saagini. Nõukogu arvamisel olevat soojad ilmad talvekuudel põhjustanud kartulitarvitamise vähenemise. Kartuli turundusnõukogu otsustas märtsis kõvendada nõudeid tarvitusse mineva kartuli suuruse kohta, määrates mugula sortimise ruudu suuruse miinimumiks „King Edward'ile”, „Red King'ile” ja „Golden

Wonder'ile” — $1\frac{3}{4}$ tolli ja muudele sortidele 2 tolli. Sel puhul väheneks loomulikult turustatava kartuli kogus.

Inglise hilise kartuli hinnaks oli aprilli 16-kuks 3 š 9 pence'i kuni 5 š 9 pence kott.

Praegu on Inglises alanud varase kartuli tarvitamine, mis pärast hilisel kartulil minek nõrk.

SAKSA.

Berliini kalaturg. — Berlin Fish Market.

	26. aprillil	3. mail		26. aprillil	3. mail
Angerjas: elus (elutu)			keskm.	50—80 (35—40)	60—70 (30—35)
välks.	—	75—80	suur.	30—40 (30—35)	40—50 (30)
keskm.	70—90 (—)	—	Koha: elus (elutu)		
suur.	110 (100)	100 (80—85)	välks.	— (85—90)	— (75—80)
Lõne:			keskm.	— (85—90)	— (70—80)
suur.	150	—	suur.	— (80)	— (65—70)
välks.	100	—	Linask: elus (elutu)		
Haug: elus (elutu)			suur.	110—120	90
välks.	80—85 (40—50)	75—85 (50—60)	sortimata	(60)	— (40—50)
			Suitsukilu	25—28	25—28

PRANTSUSE.

Prantsuse toll munadele. — Egg Import Duties in France.

Dekreediga 23. aprillist s. a. on toll munadelt, tar. nr. 34 A, tõstetud 24 fr. pealt 80 fr. peale (minimaaltariifis), — per 100 kg.

Teise dekreediga samast kuupäevast on litsentsimaks munadelt alandatud 150 frangilt 95 frangile per 100 kg. brutto.

SOOME.

Eesti rukkileiva tollimine Soomes.

Duty-free Import of Estonian Rye-Bread into Finland.

Soome tollivalitsuse vastava ringkirja alusel lubatakse importida Soome tollivabalt mitte ainult Eestist toodav „Pain Normal”,

vaid ka muu rukkileib, mis valmistatud rukkilinnastest (imelletystä rukiista).

Rukki sisseveomäärus. — Regulation of Rye Import.

Hiljuti kehtimapanud rukkisisseveo reguleerimise seaduse alusel pandi Valitsuse otsusega 29. aprillist kehtima selle seaduse elluviimise määrus, millega määratakse, et rukki import on lubatud ainult põllutööstusministeeriumilt saadud loal, kellele sellekohastes palvetes tuleb teatada sisse-tuua kavatsatud rukki-kogus, rukki päritolumaa ja selle kaubanduslik nimetus, tollipunkt mille kaudu ja millal

kavatsetakse rukist tuua sisse. Rukist ei saa ilma põllutööstusministeeriumi loata sisse tuua ka tolliata sisse jätmiseks või transiitkaubana.

Sisseveoloe muretsemisest vabastati erandina selle rukki vastuvõtjad, mis oli tolliata sisse või transiitkauba laadudes määruse kehtimahakkamise momendil.

See korraldus hakkas kehtima tema vastuvõtmisega 29. apr.

LEEDU.

Leedu Põllutöökoda peakoosolek.

General Meeting of the Lithuanian Chamber of Agriculture.

25. ja 26. aprillil peeti Kaunas Põllutöökoda peakoosolek, millest võttis osa 54 liiget (60-st liikmest).

Pikema kõnega esines põllutööstusminister J. Aleksa, tähendades põllumajanduse praegus-

tele raskustele ühenduses madalate hindadega. Nende raskuste põhjuseks on ühelt poolt majanduskriis, mis kõige rõhkem rõhub põllumajandust, teiselt poolt — on minevikus tehtud suuri vigu, mille all nüüd tuleb kannatada.

Kuid hoolimata kõigist neist raskusist, on näha ka paranemist. Tänavu esimestel kuudel on suurenenud või, munade, sigade ja vilja väljavedu. Viimastel aastatel on levinud põllumajanduslik haridus, kooperatiivide võrk ja kasvanud noorpõllumeeste read.

Ülevaadetega Põllutöökoja tegevusest esinesid koja esimees Vi. Kraučūnas ja koja direktor Tallat-Kelpša. Koja esimees puudutas üldjoontes koja juhatuse tegevust läinud aastal ning mõne sõnaga Leedu põllumajanduse tulevikku. Nagu ettekandest selgus, on läinud aastal juuremaksudena riigikassast kulutatud 26 milj. litti, sellest võle — 14,6 milj. litti, teraviljale — 8 milj. litti, munadele — 250 000 litti.

Koja dir. Tallat-Kelpša puudutas oma ettekandes koja läinud aasta eelarve täitmist. Läinud aastal sai Põllutöökoda valitsuselt toetust 4 755 000 litti. Sellest on kulutatud: koja administratsioonile — 400 000 litti, põlluma-

jand. nõukogudele maakondades — 10 000 litti, põllutöökoja instruktoritele ja eriteadlastele — 1 464 000 lit., kirjandusele — 135 000 litti, põllumajandusliku hariduse toetamiseks — 718 570 litti, põllumajand. kultuuri tõstmiseks — üle 1 milj. liti, põllumajand. kult. organisatsioonidele — 633 473 litti, põllumajand. katsejaamale — 300 468 litti jne. Oma sissetulekuid oli Põllutöökojal 504 126 litti, millest kulutatud 472 644 litti. Põllutöökoja bilanss I-ks jaan. oli 2 172 741,82 litti. Põllumajand. näituste fond — 30 372,39 lit. Teenijate hoiusummade bilanss oli 483 258,50 litti.

Põllutöökoja eelarve 1935. a. tasakaalus 562 350,14 litti (oma summad) võeti vastu. Liikmemaks aastas määrati 300 litti igalt liikmelt (maksavad maakondade omavalitsused, üksikud ühingud, organisatsioonid ja liidud, kelle poolt kojaliikmed valitud). Peale selle määrati lisaliikmemaks Maapangale 15 000 litti, Pienocentras'ele — 5 000 litti ja Lietuvis'ele — 4 000 litti aastas.

Krediitasutiste järelevalve Leedus. — *Control of Credit-Establishments in Lithuania.*

Leedu Riiginõukogu on valmistanud krediitasutiste järelevalve seaduse projekti. Selle kohaselt võib Leedus asutada seda tüüpi krediit-asutisi: panku, pangamaju, pangakontoreid, kohaliku omavalitsuse kassasid, omavahelisi-kred.-ühinguid, kred.-kooperatiive ja lombarde. Krediit-asutisi võib asutada ainult rahaministri loaga. Uue kava kohaselt kõvendatakse tunduvalt krediit-asutiste järelevalvet ja kontrolli. Eriülesanded antakse ganid, missuguseid operatsioone võib ja mis Lietuvos Bankas'ele (emissioon pank). Lietuvos Bankas võib teha krediit-asutistes revisjone, määrata järelevalvatajaid, nõutada kõiksugu teateid jne.

Krediit-asutiste seisukorra tugevnemiseks on nähtud ette eriline fond. Kõik krediit-asutised peavad teatava osa oma aastapuhaskasust maksma tähendatud fondi. Ja neile krediit-asutistele, mis ootamata satuvad raskustesse, antakse rahalist toetust võla näol. Fondi juhatuse moodustavad Rahaministeeriumi, Lietuvos Bankas'e ja krediit-asutiste esindajad.

Seaduse kavas on tähendatud, kuipalju uuesti asutataval pangal peab olema põhikapi-

tali, kuidas tulevad moodustada juhtivad orsuguseid ei või teha jne. Üheks tähtsamaks määruseks on uues kavas see, et krediit-asutise juhatuses võivad olla ainult vastava hariduse saanud isikud. Samuti terve rida määrusi, mis määravad kindlaks juhtivate isikute vastutuse kred.-asutise asjadeajamisel. Ka kred.-asutiste teenijate suhtes on nähtud ette terve rida kitsendusi: ei või omalt asutiselt saada laenu, ei tohi mingisuguse spekulatsiooniga teha tegemist ega võtta osa miisugustest ettevõtetest, mis teinud laenu kred.-asutisest jne.

Lietuvos Bankas jälgib kõikide krediit-asutiste tegevust. Krediit-asutised peavad talle teatama, kellele antud suuremad laenud, omalt poolt informeerib Lietuvos Bankas krediit-asutisi klientide, firmade ja ettevõtete krediitvõimetest, sest nüüd tuleb sageli ette, et üks ja sama isik laenab kõikidest krediit-asutistest ja lõpuks teeb pankroti.

Seadus on jaotatud 10 ossa ja koosneb umbes 400-st paragrahvist. Selle alla käivad kõik praegu tegutsevad krediit-asutised, arvatud välja Lietuvos Bankas ja riigihoiukassad, mis tegutsevad eriseaduste põhjal.